

Дисципліна «Історія західної музики»

I курс, I семестр

Спеціальність: 026 «Сценічне мистецтво»

Освітньо-професійна програма: «Музична режисура»

Музична режисура

Освітній ступінь «Бакалавр»

Викладачка – кандидатка мистецтвознавства, в. о. професорки

Сакало Олена Василівна

SYLLABUS

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Дисципліна «Історія Західної музики» входить до циклу фахової професійно-практичної підготовки бакалаврів у галузі знань 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО», спеціальності 026 «СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО», спеціалізації «Музична режисура».

Курс «Історії Західної музики» для бакалаврів першого року навчання передбачає хронологічний розгляд артефактів музичного мистецтва у контексті західноєвропейських культурно-історичних процесів від часів Античності до доби Просвітництва (включно). Даний курс призначений для студентів спеціалізації «Музична режисура», і трактується як історико-теоретична складова комплексної підготовки фахівців до майбутньої практичної оперно-постановочної діяльності. *Курс розроблений як кореспондуючий до курсу «Історія опери» і утворює розширений контекст історико-культурного розвитку та історичної динаміки процесів музичного мистецтва до процесів музично-театральної практики.* Матеріал курсу складають, вокальні, вокально-інструментальні та інструментальні твори мистецької професійної сакральної та світської традиції, починаючи від Античності і закінчуючи Просвітницьким етапом епохи Нового часу. Завдяки змістовним акцентам і хронологічному принципу організації визначальних фактів та подій історії музичного мистецтва, їх обґрунтуванні причинно-наслідковими зв'язками іманентної та соціокультурної властивості, вибудовується динаміка Західної професійної музичної традиції, виявляються процеси жанро- та стилеутворення вокальної, вокально-інструментальної та інструментальної музики, виявляється наскрізна логіка розвитку провідних художньо-естетичних ідей, принципів музичного мислення та мовних практик від Античності до початку XIX ст. Курс читається протягом першого і другого семестрів по дві години на тиждень.

Поглибленню уявлень студентів щодо особливостей музично-історичного процесу сприяють теми, рекомендовані для *самостійної роботи*. Крім знайомства з музикознавчою літературою та роботи з нотними джерелами, вона передбачає написання контрольних робіт, мета яких – навчити студентів узагальнювати вивчений матеріал, стисло формулювати свої думки, демонструвати самостійний рівень засвоєння викладених у лекційному курсі тем.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування історичного бачення розвитку музичного мистецтва, що є безперервним процесом, динаміка якого обумовлена змінами світоглядних концепцій та причинно-наслідковими зв'язками з соціокультурним розвитком суспільства; як наслідок – усвідомлення методу створення актуальної картини світу у музичному творі.

Завдання курсу визначені його метою:

- створення інформаційних умов для розуміння неповторного звукового образу та смислового поля кожної музично-історичної доби;
- виявлення безпосередньої залежності еволюції стилю і жанрової системи академічної музичної традиції від процесів загальноісторичного та соціокультурного розвитку;
- виховання у студентів уявлення про музичний твір як систему художньо осмислених світоглядних концептів певної історичної доби;
- формування у студентів бачення музичного твору як багаторівневого семантично складного тексту;
- формування умінь визначати складові текстового комплексу музичного твору та виховання практичних навичок його історично поінформованого комплексного аналізу.

У результаті вивчення дисципліни студент **повинен знати**: теоретичні питання з історії західноєвропейського музичного мистецтва, особливості музичної естетики, жанрових систем, стилю, тембрової парадигми на різних етапах розвитку музичної культури.

вміти:

користуватись основними категоріями і термінологічним апаратом дисципліни «Історія Західної музики»; орієнтуватись у особливостях жанрової системи і стильових відмінностях кожної історичної епохи, починаючи з часів Античності і закінчуючи добою Просвітництва. Аналізувати музичні твори з урахуванням естетичних вимог відповідного історичного періоду.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

Заняття проводяться он-лайн на платформі Zoom, включають аудиторні лекційні та семінарські години, а також презентації та допоміжні матеріали на платформі Google Клас у відповідних тематичних блоках.

Поточні питання та обговорення здійснюються у стрічці Google Клас або у чаті групи у Viber.

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються до відповідної групи на платформі Google Клас.

Коди доступу до конференцій у Zoom та до інформації Google Класу надсилаються у чаті групи у Viber.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Презентації, методичні матеріали, тести, контрольні завдання є **авторськими матеріалами і конфіденційною інформацією** – їх не можна пересилати, зберігати чи передавати третім особам без дозволу викладача.

Письмові роботи, тести виконуються виключно **самостійно** у зазначений термін на платформі ZOOM, або вдома і подаються у електронному вигляді.

Виконання усіх завдань, що передбачені у межах вивчення даного курсу, повинні базуватися на власних ідеях та спостереженнях студентів. У разі використання ідей, теорій, думок, які не належать студентові, є загальновідомими фактами або сформульовані конкретним автором, студент повинен подавати їх за допомогою загальноприйнятої форми цитування і у письмових роботах, і в усних відповідях та у презентаціях.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності, прав інтелектуальної власності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх учасників означених форм діяльності *дискваліфікуються*; інформація про порушення конкретними особами прав інтелектуальної власності надається до деканату у відповідній записці.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у першому і другому семестрах першого року навчання.

Курс триває 34 тижні: 14 занять у першому семестрі, 20 занять у другому семестрі (загалом 34 години лекційних та 34 години семінарських і практичних занять), **закінчується у першому семестрі заліком, у другому семестрі заліком.**

Для отримання заліку необхідно:

- опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестом,
- взяти участь у семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях,
- здати контрольні письмові роботи у формі «рефератів», «резюме».

Підсумок балів наприкінці семестру відбувається автоматично із розрахунку середньої арифметичної балів усіх наданих робіт (роботи, які не було виконано і надано у вказаний термін, оцінюються балом «35»-незадовільно).

Структура курсу містить наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Кількість балів
Лекція	Форма заняття, яка передбачає викладення педагогом фундаментальних положень курсу з акцентом на актуальних проблемах сучасної музичної науки.	-
Семінар-практикум	Форма усного обговорення отриманої студентами інформації з урахуванням сучасних наукових підходів та актуальних мистецьких концепцій. Передбачає можливість індивідуальних виступів.	Оцінка кожної відповіді за 100бальною шкалою
Кейс-семінар	Форма групового виступу з презентацією за планом.	Оцінка кожного учасника за 100бальною шкалою
Тест	Форма опитування та контролю успішності засвоєння матеріалу курсу.	Оцінка за 100бальною

		шкалою
Резюме	Письмова робота, що передбачає стислий виклад сутності розглянутих проблемних питань курсу із чітко продемонстрованою <i>власною оцінкою</i> засвоєного матеріалу. Обсяг – 1 сторінка у форматі Word, Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання з двох боків, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см; поля – 2 см. Робота надається у електронному вигляді.	Оцінка за 100бальною шкалою
Реферат	Письмова робота, якою передбачене розгорнуте висвітлення одного з проблемних питань курсу із чітко продемонстрованим <i>власним поглядом</i> на проблему з урахуванням сучасних наукових підходів. Обсяг – 4 сторінки у форматі Word, Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання з двох боків, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см; поля – 2 см. Робота надається у електронному вигляді.	Оцінка за 100бальною шкалою
Конспект першоджерел	Передбачає самостійне опрацювання актуальних наукових першоджерел, які надають можливість розширити межі курсу, та оформлення виконаної роботи у вигляді конспекту (у електронному форматі).	Максимальна оцінка 95 балів

Всі конкретні вимоги та терміни їх виконання будуть уточнюватися у процесі занять.

Загалом заплановано:

I семестр

- **Тест за темою:** «Музичне мистецтво доби Античності».
- **Письмова контрольна за темою:** «Музичне мистецтво доби Середньовіччя як етап формування західноєвропейської професійної традиції». (У формі резюме.)
- **Реферат за темою:** «Мистецтво поліфонії доби ренесансу» (конкретні теми будуть надані окремо).
- **Участь у семінарі-практикумі/кейс-семінар.**
- **Конспекти наукових першоджерел (перелік вміщений у вимогах, наданих групі у електронному форматі).**

Надана інформація дає можливість самостійно визначити шляхи накопичення балів та їх суму.

Теми і форми завдань можуть бути зміненими відповідно до рівня поточної роботи групи.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I семестр

МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ

ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО XVII СТ.

Змістовний модуль 1. Культурно-історичні чинники розвитку принципів мислення в західній професійній музиці в період її становлення та формування основних засад.

Тема 1. Західна музика (Western Music) як культурно-історичний концепт. Сучасні підходи до його вивчення у світовій культурі. Актуальні аспекти розуміння спрямованості і завдань курсу «Історія Західної музики» в гуманітарному просторі XXI ст.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Метафізика історії музики в науковому просторі: виклики часу // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. статей. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. Вип. 132. С.35-52.
- Тарускин Ричард. История чего? Предисловие к Оксфордской истории западной музыки [Електронний ресурс]. ULR: <https://cyberleninka.ru/article/n/istoriya-chego/viewer>
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Dahlhaus C.* Foundations of Music History / Trans. J.B. Robinson. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. x, 177 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p. <https://www.pdfdrive.com/the-oxford-history-of-western-music-volume-1-the-earliest-notations-to-the-sixteenth-century-d157269771.html#top>

Тема 2. Культурно-історичний досвід доби Античності як ґрунт Західної музичної культури.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

- Жаркова В.* Історія західної музики. Номо Musicus від античності до бароко. Київ. 2022. <https://issuu.com/nataliyam/docs/design-1->
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2004. 188 с.
- Музична естетика античного світу / вст. нарис і збір. текстів О. Ф. Лосева; пер. з рос. Є. А. Дроб'язка. Київ : Муз. Україна, 1974. 219 с. <https://www.twirpx.com/file/2637692/>

ДОДАТКОВА

- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p. <https://www.pdfdrive.com/the-oxford-history-of-western-music>

Тема 3. Музичне мистецтво доби Середньовіччя як визначальний етап формування Західної професійної традиції.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
<https://issuu.com/nataliyam/docs/design-1->

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2004. 188 с.

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.
<https://www.pdfdrive.com/the-oxford-history-of-western-music-volume-1-the-earliest-notations-to-the-sixteenth-century-d157269771.html#top>

Huizinga Johan. The Autumn of the Middle Ages. University of Chicago Press – 1996. 467 p.
<https://www.perlego.com/book/1852886/the-autumn-of-the-middle-ages-pdf>

Тема 4. Шляхи розвитку західної сакральної музичної традиції.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
<https://issuu.com/nataliyam/docs/design-1->

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.
<https://www.pdfdrive.com/the-oxford-history-of-western-music-volume-1-the-earliest-notations-to-the-sixteenth-century-d157269771.html#top>

Huizinga Johan. The Autumn of the Middle Ages. University of Chicago Press - 1996 - 467 p.
<https://www.perlego.com/book/1852886/the-autumn-of-the-middle-ages-pdf>

Тема 5. Середньовічне світське мистецтво на шляху від епосу до пісні. Рицарська музично-поетична культура.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

Клековкін О.Ю. Сакральний театр : Генеза. Форми. Поетика : Структурно-типологічне дослідження : Монографія. – К. : Київський державний інститут театрального мистецтва ім. І.К. Карпенка-Карого, 2002. – 272 с.

<https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=10321>

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Huizinga Johan. The Autumn of the Middle Ages. University of Chicago Press - 1996 - 467 p.

<https://www.perlego.com/book/1852886/the-autumn-of-the-middle-ages-pdf>

Тема 6. Особливості розвитку напрямку Ars nova у Франції, як нове явище у музичній культурі пізнього Середньовіччя.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Герасимова-Персидська Н. Ізоритмічні мотети Гійома де Машо і їх «готична» концепція форми // Київське музикознавство. К., 2001. Вип. 6. С. 5-23.

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Huizinga Johan. The Autumn of the Middle Ages. University of Chicago Press - 1996 - 467 p.

<https://www.perlego.com/book/1852886/the-autumn-of-the-middle-ages-pdf>

Тема 7. Музичне мистецтво доби Ренесансу.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

Музичне мистецтво Західної Європи кінця XVI – початку XIX століття: Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного

факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. – Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с.

ДОДАТКОВА

Reinhard S. The Rise of European Music 1380–1500. Cambridge: Cambridge University Press: 2005. 740 p.

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 8. Ренесансні явища в італійській музичній культурі XVI ст. Особливості розвитку італійського світського музичного мистецтва кінця XV–XVI століття.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Ното Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

Музичне мистецтво Західної Європи кінця XVI – початку XIX століття: Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. – Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с.

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Reinhard S. The Rise of European Music 1380–1500. Cambridge: Cambridge University Press: 2005. 740 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 9. Втілення ренесансних ідей у французькій музичній культурі XVI ст.: художні відкриття музичного прочитання поетичного слова. Діяльність представників «Плеяди». Балетний театр та його музична складова.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Жаркова В. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Ното Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.

Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

Музичне мистецтво Західної Європи кінця XVI – початку XIX століття: Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. – Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с.

ДОДАТКОВА

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.
<https://www.pdfdrive.com/the-oxford-history-of-western-music-volume-1-the-earliest-notations-to-the-sixteenth-century-d157269771.html#top>

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

- Лекції викладаються на платформі ZOOM;
- Презентації лекцій за темами.
- Методичні розробки до конкретних тем.
- Додаткова література до лекцій і семінарських занять.